

Lag om ändring i rättshjälpslagen (1972:429);

SFS 1976: 626

Utkom från trycket
den 22 juli 1976

utfärdad den 23 juni 1976.

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrives att 9, 19 och 26 §§ rättshjälpslagen (1972:429)² skall ha nedan angivna lydelse.

Till följd härav kommer lagen att ha följande lydelse från och med den dag då denna lag träder i kraft.

Inledande bestämmelser

1 § Rättshjälp enligt denna lag utgår såsom *allmän rättshjälp* (6–34 §§), *rättshjälp åt misstänkt i brottmål* (35–40 §§), *rättshjälp genom offentligt biträde* (41–45 §§) och *rådgivning* (46–48 §§).

¹Prop. 1975/76: 170, LU 33, rskr 397.

²Lagen omtryckt 1973:247.

2 § Rättshjälp lämnas av advokat eller biträdande jurist på allmän eller enskild advokatbyrå eller, i fall som anges i lagen, av annan.

Chef för allmän advokatbyrå skall vara advokat.

3 § För handläggning av ärenden om rättshjälp finns rättshjälpsnämnder. Verksamhetsområdet för rättshjälpsnämnd bestämmes av regeringen.

Rättshjälpsnämnd står under tillsyn av en centralmyndighet. Centralmyndighet är den myndighet som regeringen bestämmer.

Regeringen får förordna att rättshjälpsnämnd skall vara delad i avdelningar. Vad som föreskrives om nämnd äger motsvarande tillämpning på sådan avdelning.

4 § Rättshjälpsnämnd består av ordförande, som skall vara lagfaren och erfaren i domarvärv, samt fyra andra ledamöter. Av dessa skall två vara inom nämndens verksamhetsområde verksamma advokater, en anställd på allmän advokatbyrå och en enskilt verksam. De två övriga skall vara svenska medborgare, myndiga och bosatta inom nämndens verksamhetsområde.

Ordförande i rättshjälpsnämnd förordnas av regeringen. Centralmyndigheten utser övriga ledamöter. Av dessa utses den ledamot som skall vara enskilt verksam advokat efter förslag av Sveriges advokatsamfund och de ledamöter som ej skall vara advokater efter förslag av landsting i län inom rättshjälpsnämndens verksamhetsområde. Ingår i verksamhetsområdet kommun, som ej tillhör landstingskommun, lämnas förslag även av fullmäktige i kommunen.

För ledamot skall finnas en eller flera ersättare. Bestämmelserna om ledamot äger motsvarande tillämpning på ersättare.

5 § Rättshjälpsnämnd är beslutför med ordföranden och minst två andra ledamöter, av vilka en icke är advokat. Vid avgörande av ärende, som är av principiell betydelse eller annars av särskild vikt, skall dock samtliga ledamöter delta.

Rättegångsbalkens regler om omröstning i tvistemål äger motsvarande tillämpning när ärende avgöres av rättshjälpsnämnd. Ordföranden skall dock säga sin mening först.

I den utsträckning regeringen bestämmer får tjänsteman vid rättshjälpsnämnden på nämndens vägnar slutligt pröva rättshjälpsärende.

Allmän rättshjälp

Tillämpningsområdet

6 § Allmän rättshjälp får lämnas fysisk person i rättslig angelägenhet, om han behöver sådant bistånd och hans beräknade årsinkomst ej överstiger ett gränobelopp som motsvarar åtta gånger det enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring bestämda basbeloppet för oktober året innan rättshjälp begäres.

Bidrager den rättssökande i väsentlig omfattning till annans underhåll,

ökas gränsbeloppet med vad som motsvarar ett halvt basbelopp för var och en till vilkens underhåll han sålunda bidrager.

Är den rättssökandes betalningsförmåga väsentligt ökad på grund av förmögenhetsinnehav eller annan särskild omständighet eller väsentligt nedsett på grund av skuldsättning eller annan särskild omständighet, skall den beräknade årsinkomsten jämkas på det sätt att skäligt belopp tillägges eller fråndrages.

7 § Allmän rättshjälp får lämnas dödsbo i rättslig angelägenhet, om boet behöver sådant bistånd och det med hänsyn till boets behållning och delägarnas ekonomiska förhållanden är skäligt.

Avlider den som har allmän rättshjälp, utgår därefter rättshjälpen till dödsboet.

8 § Allmän rättshjälp får ej lämnas

1. i angelägenhet som ej prövas eller på annat sätt behandlas i landet, om ej den rättssökande är bosatt här och särskilda skäl föreligger för rättshjälp,
2. den som ej är bosatt i landet, om han ej är svensk medborgare eller om särskilda skäl ej föreligger för rättshjälp,
3. näringsidkare i angelägenhet som har samband med hans näringsverksamhet, om ej särskilda skäl föreligger för rättshjälp med hänsyn till hans ekonomiska förhållanden eller sakens beskaffenhet,
4. i fråga om anspråk som överlåtits till den rättssökande, om överlåtelsen kan antagas ha ägt rum i syfte att åstadkomma fördel vid prövning av begäran om rättshjälp,
5. för upprättande av självdeklaration.
6. den som ej har befogat intresse av att få sin sak behandlad.

I fråga om visst slag av ärenden som är talrikt förekommande och normalt av enkel beskaffenhet kan regeringen förordna att allmän rättshjälp ej skall lämnas.

Under förutsättning av ömsesidighet kan regeringen förordna att medborgare i viss främmande stat i fråga om allmän rättshjälp skall vara likställd med svensk medborgare.

Förmåner

9 §³ Vid allmän rättshjälp betalar staten kostnaderna i den rättsliga angelägenhet som rättshjälpen avser. Bestämmelser om att den rättssökande har att själv helt eller delvis betala kostnad för rättshjälp finns i 16 § andra stycket och 27 § första stycket andra punkten.

Såsom kostnad för rättshjälpen anses den rättssökandes kostnad för

1. biträde som varit behövt för tillvaratagande av den rättssökandes rätt,
2. bevisning vid allmän domstol, krigsrätt, arbetsdomstolen eller bostadsdomstolen samt nödvändig utredning i angelägenhet, som kan komma under sådan domstols prövning eller som skall prövas av skiljemän,
3. utredning i angelägenhet som skall prövas av förvaltningsdomstol eller förvaltningsmyndighet om utredningen är skäligen påkallad för tillvarata-

³Senaste lydelse 1975:1302.

- gande av den rättssökandes rätt och ej kan erhållas genom myndigheten.
4. resa och uppehälle för den rättssökande eller hans ställföreträdare och för vårdare eller annan, som måste anlitas i samband med inställelse inför domstol eller annan myndighet, om personlig inställelse ålagts, eller i samband med inställelse för blodundersökning eller annan undersökning rörande ärftliga egenskaper i mål om faderskap enligt 3 kap. föräldrabalken.
 5. avgift som enligt expeditionskungörelsen (1964:618) utgår för ansökan och expedition vid allmän domstol, krigsrätt, arbetsdomstolen eller bostadsdomstolen, dock ej i fråga om sådan rättens expedition som utfärdas endast på särskild begäran om icke expeditionen begäres innan avgörandet i huvudsaken vunnit laga kraft, samt avgift som utgår enligt exekutionsavgiftskungörelsen (1971:1027),
 6. kungörelse i mål eller ärende vid allmän domstol, krigsrätt, arbetsdomstolen eller bostadsdomstolen,
 7. vad av allmänna medel utgått i ersättning för översättning eller i ersättning enligt 4 eller 5 § lagen (1958: 642) om blodundersökning m. m. vid utredning av faderskap eller enligt föreskrift i rättegångsbalken eller 3 § första stycket nämnda lag för bevisning som rätten självmant föranstaltat om,
 8. skiftesman som av domstol förordnats att verkställa bodelning med anledning av äktenskapsskillnad eller boskillnad.
- Såsom kostnad för bevisning enligt andra stycket 2 anses ej den rättssökandes kostnad för blodundersökning eller annan undersökning rörande ärftliga egenskaper i mål om faderskap enligt 3 kap. föräldrabalken.

10 § Skall den rättssökande ställa säkerhet för att få till stånd kvarstad, skingringsförbud eller annan handräckning enligt rättegångsbalken eller utsökninglagen (1877:31 s. 1), får rättshjälpsnämnden, om den beviljat allmän rättshjälp, utfärda ansvarsförbindelse på statens vägnar.

Första stycket äger motsvarande tillämpning i fråga om verkställighet enligt 41 eller 42 § utsökninglagen, om rättshjälpsnämnden beviljat allmän rättshjälp i verkställighetsärendet.

Föranleder ansvarsförbindelsen utgift för staten, anses utgiften såsom kostnad för rättshjälpen.

Kostnadsbidrag

11 § Den rättssökande skall bidra till kostnaderna för allmän rättshjälp enligt vad som sägs i 12–15 §§.

12 § Överstiger ej den rättssökandes beräknade årsinkomst ett gränsbelopp som motsvarar tre gånger det basbelopp som anges i 6 § första stycket, utgör kostnadsbidraget en etthundratjugofemtedel av basbeloppet, jämnad till närmast lägre tiotal kronor. Bidraget får nedsättas eller efterges, om särskilda skäl föreligger.

Är inkomsten högre än som anges i första stycket, utgör maximibeloppet för kostnadsbidraget

en tjugondel av den del av den rättssökandes inkomst som överstiger tre men ej fem gånger basbeloppet.

en femtondel av den del av inkomsten som överstiger fem men ej sex gånger basbeloppet,

en tiondel av den del av inkomsten som överstiger sex men ej sju gånger basbeloppet,

hälften av den inkomst som överstiger sju men ej åtta gånger basbeloppet.

Vid tillämpning av andra stycket iakttages att maximibeloppet jämnas till närmast lägre tiotal kronor och att lägsta kostnadsbidrag utgör en ett-hundratjugofemtedel av basbeloppet, jämnad till närmast lägre tiotal kronor.

13 § Bidrager den rättssökande i väsentlig omfattning till annans underhåll, ökas gränsbelopp enligt 12 § första eller andra stycket med vad som motsvarar hälften av där angivet basbelopp för var och en till vilkens underhåll han sålunda bidrager.

Är den rättssökandes betalningsförmåga väsentligt ökad på grund av förmögenhetsinnehav eller annan särskild omständighet eller väsentligt ned-satt på grund av skuldsättning eller annan särskild omständighet, skall den beräknade årsinkomsten jämkas på det sätt att skäligt belopp tillägges eller fråndrages.

14 § Söker dödsbo rättshjälp, utgör maximibeloppet ett med hänsyn till boets behållning och delägarnas ekonomiska förhållanden skäligt belopp.

15 § Undergår inkomst eller sådant förhållande som avses i 13 eller 14 § väsentlig förändring innan rättshjälpsärendet avslutats, skall maximibeloppet jämkas efter vad som är skäligt, dock ej under vad som redan betalats i kostnadsbidrag.

Allmän rättshjälp utan beslut av rättshjälpsnämnden

16 § Anlitar den rättssökande advokat eller biträdande jurist på advokatbyrå får, så länge kostnaderna för rättshjälpen ej överstiger maximibeloppet för den rättssökandes kostnadsbidrag, allmän rättshjälp lämnas utan beslut av rättshjälpsnämnden. Vad som sagts nu gäller ej fall, som avses i 7 § första stycket, eller angelägenhet rörande bodelning med anledning av äktenskapsskillnad eller boskillnad.

Skyldigheten att utge kostnadsbidrag fullgöres genom att den rättssökande till biträdet betalar dennes ersättning och svarar för övriga kostnader för rättshjälpen.

17 § Ersättning till biträde samt för bevisning och annan utredning skall i fall som avses i 16 § bestämmas som om kostnaden skolat utgå av allmänna medel enligt denna lag.

I mål eller ärende vid allmän domstol, krigsrätt, arbetsdomstolen eller bostadsdomstolen fastställs ersättningen till biträdet av domstolen. I annat fall fastställs biträdesersättningen av rättshjälpsnämnden, om den rättssökande eller biträdet begär det eller rättshjälpsnämnden självmant upptager ersättningsfrågan till prövning.

Allmän rättshjälp efter beslut av rättshjälpsnämnden

18 § Beslut om allmän rättshjälp får av rättshjälpsnämnden meddelas efter ansökan av den rättssökande. Ansökan skall vara skriftlig samt innehålla uppgifter i de hänseenden som regeringen bestämmer.

Ansökan om allmän rättshjälp upptages av den rättshjälpsnämnd inom vars verksamhetsområde sökanden är bosatt eller, om sökanden är dödsbo, den avlidne var bosatt. I fråga om den som ej är bosatt i landet eller dödsbo efter den som ej var bosatt här, upptages ansökan av den rättshjälpsnämnd som regeringen bestämmer.

Ansökan får upptagas av annan rättshjälpsnämnd än som följer av andra stycket, om nämnden finner särskilda skäl föreligga.

19 §¹ Bifalles ansökan om allmän rättshjälp, fastställer rättshjälpsnämnden samtidigt det för sökanden gällande maximibeloppet.

Kan sökanden ej själv eller genom någon som i tjänsteställning eller annars lämnar honom bistånd behörigen tillvarata sin rätt, får rättshjälpsnämnden på sökandens begäran förordna biträde.

I angelägenhet, som kan antagas bli prövad enligt lagen (1974:8) om rättegången i tvistemål om mindre värden, får biträde förordnas endast om särskilda skäl föreligger med hänsyn till sökandens personliga förhållanden eller sakens beskaffenhet. I ärende om bodelning med anledning av äktenskapsskillnad eller boskillnad får biträde förordnas endast om särskilda skäl föreligger med hänsyn till makarnas förhållanden eller boets beskaffenhet.

När biträde kan förordnas enligt 10 kap. 13 § föräldrabalken, förordnas ej biträde enligt denna lag.

20 § Meddelas beslut om allmän rättshjälp, betalas därefter uppkommande kostnader av allmänna medel. Av allmänna medel betalas även biträdesersättning för tiden efter det att ansökan om rättshjälp kommit in till rättshjälpsnämnden. Detsamma gäller biträdeskostnad som uppkommit före ansökningen, om denna gjorts utan oskäligt dröjsmål och kostnaden avser ersättning till advokat eller biträdande jurist på advokatbyrå.

Har allmän rättshjälp lämnats enligt 16 § första stycket, utgår biträdesersättningen även för denna del av uppdraget av allmänna medel.

I fråga om ersättning som avses i 9 § andra stycket 7 skall rätten, i stället för att enligt 18 kap. 13 § rättegångsbalken ålägga den som beviljats allmän rättshjälp betalningsskyldighet, förklara att ersättningen utgör en kostnad för rättshjälpen.

21 § Till biträde förordnas advokat, biträdande jurist på advokatbyrå eller annan som är lämplig för uppdraget. Har sökanden själv föreslagit någon som är lämplig, skall denne förordnas, om ej hans anlitande skulle medföra avsevärt ökade kostnader eller i övrigt särskilda skäl föranleder annat.

Förordnande som biträde får av rättshjälpsnämnden återkallas, om skäl föreligger till det.

Biträde får ej sätta annan i sitt ställe utan rättshjälpsnämndens medgivande.

22 § Biträde och skiftesman har rätt till skälig ersättning för arbete, tids-spillan och utlägg som uppdraget krävt. Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, centralmyndigheten fastställer taxa som skall tillämpas vid bestämmande av ersättning.

Har biträde eller skiftesman genom vårdslöshet eller försummelse föranlett kostnad för rättshjälpen, skall detta beaktas vid ersättningsbestämmande.

Ersättning till biträde fastställs i mål eller ärende vid allmän domstol, krigsrätt, arbetsdomstolen eller bostadsdomstolen av domstolen. Ersättning till biträde i annat fall och till skiftesman fastställs av rättshjälpsnämnden.

23 § Biträde får ej förbehålla sig eller mottaga ersättning av sin huvudman utöver vad som följer av 22 §. Har det skett, är förbehållet utan verkan och skall biträdet återbetala vad han uppburit för mycket. I fråga om ersättning till skiftesman skall vad som har sagts nu äga motsvarande tillämpning.

24 § I den mån ej särskilda föreskrifter gäller, utgår ersättning för bevisning i mål eller ärende vid allmän domstol, krigsrätt, arbetsdomstolen eller bostadsdomstolen med skäligt belopp enligt domstolens bestämmande.

25 § I angelägenhet, som ej handlägges vid allmän domstol, krigsrätt, arbetsdomstolen eller bostadsdomstolen, beslutar biträde om utredning. Har biträde ej förordnats, beslutar rättshjälpsnämnden. Har i ärende om bodelning förordnats skiftesman, beslutar denne om utredning.

Den som medverkat vid utredning som avses i första stycket har rätt till ersättning enligt föreskrifter som regeringen meddelar. Ersättningen bestäms av rättshjälpsnämnden.

26 § Ersättning som avses i 9 § andra stycket 4 utgår enligt bestämmelser som regeringen meddelar.

Ersättning enligt första stycket bestäms av den myndighet inför vilken inställelsen sker. Vid inställelse för blodundersökning eller annan undersökning rörande ärftliga egenskaper i mål om faderskap enligt 3 kap. föräldrabalken bestäms ersättningen av domstolen.

27 § Har biträde förordnats, betalas kostnadsbidrag till biträdet intill det enligt 19 § fastställda maximibeloppet. Vad som sagts nu gäller ej i den mån skyldigheten att utge sådant bidrag redan fullgjorts enligt 16 § andra stycket.

Från ersättning enligt 22 § skall avräknas vad den rättssökande är skyldig att utge som kostnadsbidrag till biträdet. Understiger ersättningen det bidrag som skall avräknas, svarar biträdet mot statsverket för mellanskillnaden och har att inbetala denna.

Har biträde ej förordnats, skall kostnadsbidraget erläggas till rättshjälpsnämnden.

28 § Har sedan beslut om allmän rättshjälp meddelats maximibeloppet bli-

⁵Senaste lydelse 1974:1091.

vit höjt, skall det bidrag som kan föranledas av höjningen erläggas till rättshjälpsnämnden.

29 § Har den som beviljats allmän rättshjälp eller ställföreträdare för honom genom vårdslöshet eller försummelse föranlett ökade kostnader för rättshjälpen, får vid fastställande enligt 30 § av det slutliga kostnadsbidraget maximibeloppet överskridas efter vad som är skäligt.

30 § Sedan den rättsliga angelägenheten slutförts eller rättshjälpen på annat sätt upphört, skall rättshjälpsnämnden fastställa slutligt kostnadsbidrag och göra avräkning med den som haft rättshjälp.

31 § I fråga om part som åtnjuter allmän rättshjälp i mål eller ärende vid allmän domstol, krigsrätt, arbetsdomstolen eller bostadsdomstolen äger i fråga om kostnaderna för rättshjälpen bestämmelse i lag om parts rättegångskostnad tillämpning utom beträffande ersättning för ränta. Motpart eller annan som är ersättningskyldig för sådana kostnader skall åläggas att utge ersättningen till statsverket.

Vinner makar efter gemensam ansökan boskillnad eller äktenskapsskillnad och har ena maken åtnjutit allmän rättshjälp, skall rätten, om det ej med hänsyn till omständigheterna är obilligt, ålägga andra maken att betala statsverket hälften av kostnaderna för rättshjälpen.

Har i ärende om bodelning skiftesman förordnats och har ena maken åtnjutit allmän rättshjälp, skall rättshjälpsnämnden, om det ej med hänsyn till omständigheterna är obilligt, ålägga andra maken att betala statsverket hälften av kostnaderna för skiftesmannen och för utredning som denne har föranstaltat om. Beslutet får verkställas enligt vad som är föreskrivet om domstols dom.

Skall i annat fall beslut meddelas om fördelning av kostnader mellan parter, äger därom gällande bestämmelser motsvarande tillämpning i fråga om kostnaderna för allmän rättshjälp åt part. Därvid skall betalningsskyldighet åläggas mot statsverket för dessa kostnader i deras helhet eller till viss kvotdel utan angivande av bestämt belopp.

32 § När mål eller ärende i vilket part har allmän rättshjälp avgöres, skall beslut samtidigt meddelas angående ersättning till statsverket enligt 31 §.

33 § Ersättning som motpart eller annan enligt 31 § betalat till statsverket för kostnader för allmän rättshjälp skall utges till den som erhållit rättshjälpen i den mån ersättningen överstiger kostnaderna minskade med vad som erlagts i kostnadsbidrag.

Har allmän rättshjälp beviljats sökande i ärende angående verkställighet enligt utsökningslagen (1877:31 s. 1), äger bestämmelserna i första stycket om ersättning motsvarande tillämpning i fråga om exekutionsavgift som i ärendet uttagits hos motparten.

34 § Rättshjälpsnämnden skall förordna att rättshjälpen skall upphöra om

1. kostnadsbidrag ej erlägges enligt 27 eller 28 §,
2. sökanden lämnat oriktig uppgift och rättshjälp ej skulle ha beviljats om riktig uppgift lämnats,

3. sökanden uppsåtligen eller av grov oaktsamhet lämnat oriktig uppgift, som varit ägnad att leda till befrielse från eller till för lågt slutligt kostnadsbidrag.

4. sökanden ej längre kan anses ha befogat intresse av att få sin sak behandlad, eller

5. de ekonomiska förhållandena ändrats i sådan mån att sökanden ej längre är berättigad till allmän rättshjälp.

I fall som avses i första stycket 3 eller 4 skall förordnande ej meddelas, om det är uppenbart obilligt att rättshjälpen upphör.

Meddelas förordnande om allmän rättshjälps upphörande, skall den som haft rättshjälp själv bära kostnaderna för denna. I fall som avses i första stycket 1 och 4 skall hans ansvar dock ej överstiga maximibeloppet, om ej annat följer av 29 §.

Rättshjälp åt misstänkt i brottmål

35 § Om offentlig försvarare finns särskilda bestämmelser.

36 § Annan rättshjälp åt misstänkt i brottmål än som avses i 35 § får beviljas tilltalad, om hans beräknade årsinkomst ej överstiger ett gränsbelopp som motsvarar tre gånger det basbelopp som anges i 6 § första stycket.

Vid prövning enligt första stycket äger 6 § andra och tredje styckena motsvarande tillämpning.

Är det uppenbart att sökanden själv kan svara för de kostnader som ersätts genom rättshjälpen, får dock rättshjälp ej beviljas.

37 § I fråga om förmåner vid rättshjälp enligt 36 § äger 9 § andra stycket 2, 4 och 5, 20 § första stycket samt 24 och 26 §§ motsvarande tillämpning.

38 § Bestämmelserna i rättegångsbalken om skyldighet för tilltalad eller annan att till statsverket återbetala kostnad som enligt rättens beslut utgått av allmänna medel äger motsvarande tillämpning i fråga om kostnad för rättshjälp enligt 36 §.

I fall som avses i 19 § andra stycket lagen (1946:804) om införande av nya rättegångsbalken, 18 § lagen (1957:668) om utlämning för brott, 14 § lagen (1959:254) om utlämning för brott till Danmark, Finland, Island och Norge, 7 och 13 §§ lagen (1964:450) om åtgärder vid samhällsfarlig asocialitet samt 39 § lagen (1972:260) om internationellt samarbete rörande verkställighet av brottmålsdom gäller vad där är föreskrivet.

39 § Beslut om rättshjälp enligt 36 § meddelas på ansökan av den tilltalade. Sådant beslut meddelas av den domstol där målet är anhängigt.

Har rätten skilt saken från sig får den, till dess talan fullföljts av den tilltalade eller tiden för sådan talan utgått, bevilja honom rättshjälp i högre rätt.

Föreligger omständighet som anges i 34 § första stycket 2 beträffande den tilltalade, skall domstolen förordna att rättshjälpen skall upphöra. Dömes den tilltalade för brottet, skall han utan hinder av vad som föreskrives i 38 § första stycket åläggas att betala hela kostnaden för rättshjälpen.

Ändras den tilltalades ekonomiska förhållanden i sådan mån att han ej längre är berättigad till rättshjälp, skall domstolen förordna att rättshjälpen skall upphöra.

40 § Ansökan om rättshjälp enligt 36 § skall vara skriftlig samt innehålla uppgifter i de hänseenden som regeringen bestämmer. Om särskilda skäl föreligger, får ansökan göras muntligen.

Rättshjälp genom offentligt biträde

41 § Offentligt biträde kan förordnas i mål eller ärende

1. hos utskrivningsnämnd eller psykiatriska nämnden angående intagning enligt 8 eller 9 § eller utskrivning enligt 16 eller 19 § lagen (1966:293) om beredande av sluten psykiatrisk vård i vissa fall,
2. hos beslutsnämnd eller psykiatriska nämnden angående inskrivning i eller utskrivning från vårdhem eller specialsjukhus enligt lagen (1967:940) angående omsorger om vissa psykiskt utvecklingsstörda eller placering av särskolelev enligt 28 § samma lag,
3. hos förvaltningsdomstol angående tvångsintagning i allmän vårdanstalt för alkoholmissbrukare enligt 18 eller 55 § lagen (1954:579) om nykterhetsvård eller kvarhållande enligt 45 § samma lag,
4. angående omhändertagande för samhällsvård enligt 29 § barnavårdslagen (1960:97) eller utredning enligt 30 § samma lag eller angående sådan samhällsvårds slutliga upphörande enligt 42 § samma lag,
5. hos förvaltningsdomstol angående intagning i eller utskrivning från ungdomsvårdsskola enligt barnavårdslagen (1960:97),
6. hos utlänningsnämnden enligt utlänningslagen (1954:193),
7. angående förpassning eller utvisning enligt utlänningslagen (1954:193),
8. angående avvisning enligt utlänningslagen (1954:193), dock ej hos polismyndighet, såvida icke utlännningen enligt 35 § samma lag hållits i förvar längre än en vecka,
9. angående verkställighet enligt utlänningslagen (1954:193), om underställning skett hos centrala utlänningsmyndigheten med stöd av 58 § andra stycket eller hänskjutits dit med stöd av 58 § tredje stycket samma lag eller om utlännningen enligt 35 § samma lag hållits i förvar längre än en vecka,
10. angående uppehållstillstånd, om utlänningsnämndens yttrande på grund av 12 § första stycket utlänningslagen (1954:193) skall inhämtas,
11. angående föreskrifter som meddelas enligt 10 §, 34 § eller 51 § femte stycket utlänningslagen (1954:193),
12. angående hemsändande av utlännning med stöd av 71 § första stycket utlänningslagen (1954:193),
13. angående förverkande av villkorligt medgiven frihet enligt 26 kap. brottsbalken,
14. angående återintagning i anstalt enligt 29 eller 30 kap. brottsbalken,
15. angående verkställighet utomlands av frihetsberövande påföljd enligt lagen (1963:193) om samarbete med Danmark, Finland, Island och Norge angående verkställighet av straff m.m. eller lagen (1972:260) om internationellt samarbete rörande verkställighet av brottmålsdom,

16. angående utlämning enligt lagen (1970:375) om utlämning till Danmark, Finland, Island eller Norge för verkställighet av beslut om vård eller behandling,

17. angående kastrering enligt lagen (1944:133) om kastrering, om giltigt samtycke till åtgärden ej lämnats,

18. hos regeringen enligt 1 § andra stycket lagen (1975:1360) om tvångsåtgärder i spaningssyfte i vissa fall.

42 § Offentligt biträde skall utses för den som åtgärden avser, om det behövs för tillvaratagande av dennes rätt. Vid bedömningen av behovet skall särskilt beaktas om i väsentligt hänseende motstridiga sakuppgifter lämnats under utredningen eller betydelsefulla sakförhållanden i övrigt är oklara.

43 § Offentligt biträde förordnas av rättshjälpsnämnd efter ansökan av den som åtgärden avser eller anmälan av den myndighet som handlägger målet eller ärendet. I ärende hos regeringen får anmälan göras av chefen för det statsdepartement, till vilket ärendet hör, eller av tjänsteman som departementschefen bestämmer.

Förordnande gäller även när talan fullföljes eller meddelat beslut underställes annan myndighets prövning eller saken överlämnas till annan myndighets avgörande.

Ansökan eller anmälan upptages av den rättshjälpsnämnd inom vars verksamhetsområde den som åtgärden avser är bosatt eller, i fråga om den som ej är bosatt i landet, av den rättshjälpsnämnd som regeringen bestämmer.

Ansökan eller anmälan får upptagas av annan rättshjälpsnämnd än som följer av tredje stycket, om nämnden finner särskilda skäl föreligga.

44 § Har den som åtgärden avser till offentligt biträde själv föreslagit någon som är lämplig, skall denne förordnas, om ej hans anlitande skulle medföra avsevärt ökade kostnader eller i övrigt särskilda skäl föranleder annat.

I fråga om offentligt biträde äger bestämmelserna i 21 § andra och tredje styckena, 22 § första och andra styckena samt 23 § motsvarande tillämpning.

Ersättning till offentligt biträde fastställs av rättshjälpsnämnden och utgår av allmänna medel.

45 § I mål eller ärende som avses i 41 § får offentligt biträde föranstalta om sådan utredning som är skäligen påkallad för tillvaratagande av dens rätt som åtgärden avser och som ej kan erhållas genom myndighet som handlägger målet eller ärendet. Har offentligt biträde ej utsetts, får rättshjälpsnämnd som avses i 43 § på ansökan av den som åtgärden avser besluta om utredning.

Den som efter beslut av offentligt biträde eller rättshjälpsnämnd medverkat vid utredning har rätt till ersättning av allmänna medel enligt bestämmelser som regeringen meddelar. Ersättningen fastställs av rättshjälpsnämnden.

46 § Med rådgivning förstås i denna lag kortare rådgivning och därmed jämförlig åtgärd i rättslig angelägenhet. Som rådgivning skall dock ej anses åtgärd i angelägenhet som avses i 8 § första stycket 5 eller som omfattas av förordnande som meddelats med stöd av 8 § andra stycket.

47 § Rådgivning sker mot en avgift som motsvarar en etthundratjugofemtedel av det basbelopp som anges i 6 § första stycket, jämnad till närmast lägre tiotal kronor. Avgiften får nedsättas eller efterges, om särskilda skäl föreligger. För vad som nedsatts eller eftergivits utgår ersättning av allmänna medel till den som meddelat rådgivning.

Lämnas efter rådgivning allmän rättshjälp, skall kostnaden för rådgivningen anses som en kostnad för den allmänna rättshjälpen. Den rättssökande får därvid räkna sig erlagd rådgivningsavgift till godo såsom betalning på kostnadsbidrag.

48 § Rådgivning meddelas av advokat eller av biträdande jurist på advokatbyrå utan beslut av rättshjälpsnämnden.

Beslut om nedsättning eller eftergift av rådgivningsavgift meddelas av biträdet.

Särskilda bestämmelser

49 § Mot rättshjälpsnämnds eller annan förvaltningsmyndighets beslut enligt denna lag föres talan hos centralmyndigheten genom besvär. Mot centralmyndighetens beslut i anledning av besvär får talan ej föras.

I fråga om talan mot allmän domstols, krigsrätts eller förvaltningsdomstols beslut enligt denna lag tillämpas vad som i allmänhet gäller om talan mot sådan domstols beslut.

50 § Bestämmelserna i denna lag om angelägenhet, som skall prövas av förvaltningsmyndighet, gäller även sådant ärende vid allmän domstol, krigsrätt, arbetsdomstolen eller bostadsdomstolen, som avser domstolens förvaltande verksamhet.

51 § Den som, i firma eller annars, i yrkesmässig verksamhet som ej utövas vid advokatbyrå uppsåtligen använder benämningen rättshjälp på sätt som är ägnat att leda till att verksamheten förväxlas med den rättshjälpsverksamhet som enligt denna lag utövas vid advokatbyrå dömes till böter. Detsamma gäller den som uppsåtligen, i firma eller annars, i yrkesmässig verksamhet obehörigen använder benämningen allmän advokatbyrå eller benämning som är ägnad att leda till förväxling därmed.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1977.

På regeringens vägnar

ERIC HOLMQVIST

Staffan Magnusson
(Justitiedepartementet)

